

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: РОСІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА «СРІБНОГО ВІКУ»

1. Вибіркові навчальні дисципліни.

2. Дисципліни професійної та практичної підготовки.

Перший (бакалаврський) рівень. Код: ВБ1.10

ВИКЛАДАЧ: Кісельова Людмила Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент
E-mail: l.kiselyova@ukma.edu.ua

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 4 кредити ECTS

Заняття в аудиторії: 40 год (28 лекційних і 12 семінарських занять по 2 академічні години).

Самостійна робота слухачів курсу: 80 год.

Форма підсумкового оцінювання: залік.

АНОТАЦІЯ

У курсі аналізується сукупний досвід «срібного віку»; акцентуються його складна художня цілісність, елітарність, інтелектуалізм, радикальне переосмислення традицій та стрімка еволюція поетичних систем. Висвітлюється своєрідність літературного процесу на тлі інтенсивних філософських, релігійних, мистецьких пошуків та відкриттів. Розглядаються основні етапи та напрямки розвитку літератури, найвизначніші постаті та знакові тексти. Приділяється увага «неоміфологізму», проблемі онтологічного розкриття світу в імені, слові, символі; створенню метафізичних моделей історії та географії; жанровим, образно-стильовим та мовним експериментам. Розглядаються також дискусійні питання сучасного літературознавства, що постали у зв'язку з міжнародними дослідженнями літератури «срібного віку»: поетика «нульової точки»; «російська семантична поетика як потенційна культурна парадигма»; «транссеміотична драбина авангарду».

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ:

Мета курсу – продемонструвати вражаючий діапазон духовних пошуків і художніх досягнень «срібного віку», концентруючи увагу на аспектах цілісності цієї блискучої епохи, на образному мисленні, котре зумовило її унікальність.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
ПРН-9: Визначати спільні та відмінні риси європейського та російського авангарду на межі XIX-XX ст.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських заняттях 1-2.	Поточний контроль. Підготовка до захисту індивідуального проекту.
ПРН-17: Пояснювати специфіку розвитку художньої думки «срібного віку», зокрема співвідношення традицій і новаторства.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарському занятті 5. Опрацювання наукової літератури.	Поточний контроль.
ПРН-15: Виокремлювати та аналізувати контексти розуміння (психологічні, філософські, мистецькі) літературного процесу та знакових творів «срібного віку».	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських заняттях 1, 5. Опрацювання наукової літератури.	Поточний контроль.

ПРН-8: Характеризувати особливості, етапи та напрями розвитку російського символізму як незаперечного канону доби.	Лекційні заняття. Опрацювання наукової літератури.	Поточний контроль.
ПРН-14: Аналізувати програми, творчу практику і боротьбу різних модерні стичних течій в контексті складної цілісності літератури «срібного віку».	Лекційні заняття. Опрацювання наукової літератури.	Поточний контроль.
ПРН-12: Порівнювати підходи літературознавців різних країн світу до вивчення культури «срібного віку» як унікального феномену.	Лекційні заняття. Опрацювання наукової літератури.	Поточний контроль. Підготовка до написання індивідуального проєкту.
ПРН-10: Здійснювати стилістичний, герменевтичний, інтертекстуальний, ритуально-міфологічний та структурно-семіотичний аналіз літературних текстів «срібного віку».	Лекційні заняття. Семінарське заняття 1-5.	Написання індивідуального проєкту.
ПРН-1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати й утілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. ПРН-2. презентувати результати досліджень перед слухачами курсу. ПРН-3. Обирати релевантну методику аналізу та дотримуватися принципів академічної доброчесності. ПРН-4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми та пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору. ПРН-11. Дотримуватися правил академічної доброчесності. ПРН-18. Презентувати українською та іноземною мовою результати свого дослідження літературознавчій спільноті у наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо.	Написання роботи.	Захист індивідуального проєкту.

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Курс пов'язаний з проблематикою нормативних навчальних дисциплін: «Проблеми поезики», «Французька література кінця ХІХ-поч. ХХ ст.», «Актуальні проблеми сучасного

літературознавства», «Методологія літературознавчих досліджень», «Література в контексті культурних студій». Курс покликаний сформувати вміння коректно оперувати теоретичним матеріалом при аналізі авангардних текстів з гетерогенною жанровою структурою; розуміти логіку художніх експериментів «срібного віку»; здійснювати дешифрування «транссеміотичної» поезії та аналізувати «поетику нульової точки». На семінарських заняттях студенти формують вміння аргументовано пояснювати сутність літературних явищ та ефективно взаємодіяти у професійному колективі. Підготовка та захист індивідуального проекту має засвідчити оперативне засвоєння теоретичного матеріалу, методологічну обізнаність аналітичну спроможність та академічну добросовісність.

Тематичний план

№ з/п	Теми лекцій	Кількість годин
II триместр		
Лекція 1.	<p>"Золотий вік" російської філософії та "срібний вік" російської поезії: спільні риси та центруючі начала.</p> <p>1. Основні моделі філософії "всеедності; російська софіологія; "умонастрій утопії" як спільна світоглядна риса "срібного віку".</p> <p>2. Пошуки новітнього сикретизму.</p> <p>3. Центруючі начала літератури "срібного віку":</p> <p>а) символізм як незаперечний канон;</p> <p>б) релігійно-філософська інтелектуальна домінанта;</p> <p>в) космізм, метаісторизм, міфологізм;</p> <p>г) нова концепція особистості: homo creatus як homo ludens, "лабораторна людина"; Пігмаліон, Персей, Орфей.</p> <p>д) катастрофізм, апокаліптична свідомість.</p>	2 год.
Лекція 2.	<p>Міфоритуальна складова культурної свідомості: ретроспективний рух, стилізація, поетика "храмового дійства" в літературі.</p> <p>1. Пошуки "колективного міфу".</p> <p>2. Теодіцея, демонодіцея, антроподіцея, логодіцея в міфологічному осмисленні дійсності та у творчій практиці.</p> <p>3. Експериментальні тексти О.Ремізова, К.Бальмонта, С.Городецького в контексті пошуків утрачених національних основ літератури. Сума стилізацій та "словник міфу" – засоби подолання амнезії людства.</p>	2 год.
Лекція 3.	<p>Діяльність "старших" символістів.</p> <p>1. Д.Мережковський про три елементи нового мистецтва: "містичний зміст, символи і розширення художньої вразливості". Історіософія Д.Мережковського.</p> <p>2. Збірники "Русские символисты": руйнування традиційних прийомів письма, епатаж, словотворчість.</p> <p>3. "Двосвіття" у творчості Ф.Сологуба.</p> <p>4. Поетична еволюція В.Брюсова і К.Бальмонта.</p>	2 год.
Лекція 4.	<p>"Молодші" символісти": від естетичних програм до "життєтворчості".</p> <p>1. "Симфонії" Андрія Белого як унікальний експеримент.</p> <p>2. Триєдина концепція особистості, творчості, історії в поезії та драматургії Олександра Блока.</p> <p>3. Символізм як світорозуміння" Андрія Белого та "Дві стихії в сучасному символізмі" В'яч.Іванова - найбільш значущі маніфести "нового символізму".</p>	2 год.
Лекція 5.	<p>Роль І. Анненського в історії символізму та передісторії акмеїзму (поезія, драматургія, літературна критика). Журнал "Аполлон" як</p>	2 год.

	<p>"візитівка" перехідної доби.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жанрова своєрідність лірики "Кипарисового ларця": композиція книги, структурні та стилістичні домінанти. 2. Ліричний образ речі. "Книга відображень" як транзитивна модель літературної критики. 3. Драматична тетралогія про людину: "Меланіппа-філософ", "Цар Іксіон", "Лаодамія", "Фаміра-кіфаред". 4. "Діонісійство" та "аполінізм" на сторінках журналу "Аполлон". 	
Лекція 6.	<p>Пошуки нової художньої прози на зламі століть.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Символістський роман як "текст-діада". 2. Особливості реалізму І.Буніна та О.Купріна. 3. Романтична концепція особистості у прозі М.Горького. 4. Агіографічна традиція у творчості Б.Зайцева та І.Шмельова. 5. Експресіонізм Л.Андрєєва. 	2 год.
Лекція 7.	<p>Театр і драматургія початку ХХ ст.: від теурії до пошуків "чистої театральності".</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ідея містерії в теурії та на практиці. 2. Чехов і драма теургів. 3. "Театр як такий" М. Євреїнова і програма "театрального традиціоналізму". 4. "Метафізичні трагедії" та побутові драми Л.Андрєєва. 	2 год.
Лекція 8.	<p>Діяльність російських футуристів; поетики "здвигології" та "ладомиру".</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Его- і кубофутуризм. Творчість І.Северяніна та маніфести "Гілеї". 2. "Здвигологія" О.Кручених. 3. Лінгвістична утопія і жанрові експерименти В.Хлебнікова. 4. Футуристичні твори В.Маяковського та Б.Пастернака. 	
Лекція 9.	<p>Проблема "альтернативних струменів" у російській літературі початку ХХ ст. Феномен "новоселянської поезії" (М.Клюєв, С.Єсенін, С.Кличков): орієнтація на семантичну мову фольклорної традиції.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "Кларизм", "емоціоналізм" та іронічні порушення канону у творчості М.Кузміна. 2. "Ключі Марії": альтернативна теорія поетичного образу Клюєва та Єсеніна. 3. Діяльність "селянської купниці": творче переосмислення взаємин фольклору та літератури. 	2 год.
Лекція 10.	<p>Акмеїзм і проблеми "семантичної поетики".</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Маніфести "Цеху поетів"; "акмеїзм" і "адамізм" як два вектори розвитку. 2. Концепти Слова і Пам'яті в поезії Ахматової та 	2 год.

	Мандельштама. Проблема історизму. 3. Поетична геософія Гумільова. 4. Риси акмеїстичної семантичної поезици.	
Лекція 11.	Антитеза історичного й міфологічного в культурній свідомості епохи. 1. Сприйняття П. Флоренським та М. Бердяєвим антиномії культура // історія. 2. Різні моделі міфологічної поведінки. 3. Ключові концепції особистості.	2 год.
Лекція 12.	Основні етапи розвитку художнього мислення. Напрями генологічних, тропологічних, мовностилістичних експериментів у прозі, поезії, драматургії «срібного віку». Інтертекстуальність та інтермедіальність.	2 год.
Лекція 13	Дискусійні питання історії та теорії літератури «срібного віку»: періодизація, знакові феномени, типологія постсимволізму, обсяг і вплив символістської традиції. «Козляча пісня» К. Вагінова як художній постскриптум культури «срібного віку».	2 год.
Лекція 14	Теоретичні підсумки міжнародних досліджень літератури срібного віку: не хронологічний період і не сума літературних течій, а унікальний спосіб художнього мислення. Інтертексти російського «срібного віку» в українській літературі.	2 год.

№ з/п	Теми семінарських занять	Кількість годин
	II триместр	
Семінарське заняття 1.	Аналіз ритуально-міфологічних інтенцій твору О.Ремізова "О безумии Иродиадином". План 1. Формальні та едичійні особливості тексту. 2. Композиція твору. Система рефренів. Градація, ампліфікація, ритмічна організація тексту. 3. Модерна інтерпретація середньовічної давньоруської та фольклорної традиції. 4. Телеологія ритуального "дійства". Література: Ксерокопії твору "О безумии Иродиадином" у складі книги "Лимонарь сиречь Луг духовный". - СПб.: "Оры", 1908.	2 год.
Семінарське заняття 2.	Аналіз циклу О.Блока "Кармен". 1. "Теургійне" сприйняття природи циклу символістами. 2. Основні контексти розуміння твору О.Блока. 3. Структура циклу; циклотворчі зв'язки, засоби втілення триєдиної моделі світу. Література: Руднев Ю.Б. Русский лирический цикл: матрица дискурса // Русская литература. Исследования: Сб.науч.трудов. Вып.6. - К., 2004. - С.96-107; Минц З.Г. Понятие текста и символистская эстетика // Материалы Всесоюзного семинара по вторичным моделирующим	2 год.

	<p>системам 1 (5). - Тарту, 1974. - С.134-141; Сапогов В.А. Поэтика лирического цикла Александра Блока. - М., 1967.</p>	
Семінарське заняття 3.	<p>Аналіз "сповідальної" прози В.Розанова. 1. "Уединенное" та "Опавшие листья" як спроба "подолання літератури". 2. Жанрово-типологічні характеристики "сповідальної" прози. 3. Інтексти та інтертекстуальні реляції "життєтексту". 4. Стиль Розанова. Література: тексти і коментар за виданням: Розанов В.В. Сочинения / Сост. и коммент. А.Л.Налепина и Т.В.Померанской; Вступ.ст. А.Л.Налепина. - М., 1990.</p>	2 год.
Семінарське заняття 4.	<p>Аналіз містерії В'яч.Іванова "Тантал". 1. Містерія як наджанрове явище доби символізму. 2. Гібристичні міфи в культурній свідомості "срібного віку": радикальна реінтерпретація. 3. Структура твору: "дійство" та "дія". 4. "Трагізм голоду" і "трагізм надлишку" в образі Тантала. Література: Борисова Л.М. На изломах традиции: Драматургия русского символизма и символистическая теория жизнетворчества. - Симферополь, 2000. - С.10-26; Топоров В. Миф о Тантале (об одной поздней версии - трагедия Вяч.Иванова) // Палеобалканистика и античность. - М., 1989; Cymborska-Leboda M. Mit i tragedia dionizyjska w tworczości Wiaczesława Iwanowa // Cymborska-Leboda M. Twórczość w kręgu mitu. - Lublin, 1997. - S.179-245.</p>	2 год.
Семінарське заняття 5.	<p>Аналіз поеми М.Клюєва "Мать-Суббота". 1. Засади орнаментальної поезики Клюєва в теоретичному викладі Єсеніна ("Ключі Марії"). 2. Організація хронотопу і ключові символи поеми "Мать-Суббота". 3. Ритуально-міфологічні структури в тексті поеми. 4. Композиційні та метроритмічні особливості тексту. Література: Киселёва Л. Диалог древнерусского и символистского концептов слова в есенинских "Ключах Марии" // Пам'ять майбутнього: Зб.наук.праць. - Вип.1. - К., 2001. - С.66-82; Киселёва Л. Поэма Николая Клюева "Мать-Суббота" // Studia Litteraria Polono-Slavica. - Т.3. - Warszawa, 1999. - С.49-65. Ситько Г. Ритуальность как тематический компонент орнаментальности в поэзии Николая Клюева (на примере поэмы</p>	2 год.

	"Мать-Суббота") // Николай Клюев: Исследования и материалы. - М., 1997. - С.119-131.	
Семинарське заняття б.	Презентація, захист і обговорення індивідуального проекту.	2 год.

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Світоглядні основи літератури "срібного віку".

Література:

Гайденко П.П. Прорыв к трансцендентному. Новая онтология XX века. - М., 1997.

Казин А.Л. Неоромантическая философия художественной культуры: К характеристике мировоззрения русских символистов // Вопросы философии. - №7. - 1980. - С.56-92.

2. Імпресіоністичні засоби поезики та система символів у ліричних творах К. Бальмонта і В. Брюсова.

Тексти: "Гармония слов", "Безглагольность", "Дождь" К.Бальмонта; "Творчество", "Юному поэту", "Есть что-то позорное в мощи природы..." В.Брюсова.

Література:

Быков Л. "Мир искусства" и русская поэзия // Сергей Дягилев и художественная культура XIX-XX веков. - Пермь, 1989. - С.76-88.

3. "Пушкінський" міф та міф про Достоевського в літературі "срібного віку".

Література:

Мусатов В.В. Пушкинская традиция в русской поэзии первой пол. XX в. - М., 1998.

Саськова Т. Символистский "миф" о Достоевском // Традиции и новаторство русской прозы XIX века. - Горький, 1988. - С.66-72.

Шелогурова Г. Об интерпретации мифа в литературе русского символизма // Из истории русского реализма конца XIX - начала XX в. - М., 1986. - С.122-135.

4. Уроки класичного реалізму у творчій практиці прозаїків-модерністів.

Тексти: "Мелкий бес" Ф. Сологуба, "Петербург" А. Белого.

Література:

Ильёв С.П. Русский символистский роман. - К., 1991.

Никитина М.А. "Заветы реализма" в романах старших символистов ("Христос и Антихрист" Дм. Мережковского, "Мелкий бес" Ф.Сологуба) // Связь времён: Проблемы преемственности в русской литературе конца XIX - начала XX в. - М., 1992. - С.205-224.

Силард Л. Поэтика символистского романа конца XIX - начала XX в. (В. Брюсов, Ф. Сологуб, А. Белый) // Проблемы поэтики русского реализма XIX века. - Л., 1984. - С.265-287.

5. Класична традиція у драматургії "срібного віку"; різні версії "нової драми".

Тексти: Андреев Л., "Анатэма"; Анненський І. "Фамира-кифарэд"; Блок О. "Роза и Крест"; Ф. Сологуб, "Дар мудрых пчёл"; Чехов А., "Три сестры", "Чайка".

Література:

Борисова Л.М. На изломах традиции: Драматургия русского символизма и символистская теория жизнетворчества. - Симферополь, 2000. - С.115-159 (розділ "Чехов и драма теургов").

Пустыгина Н.С. Философско-эстетические взгляды Ф.С. Сологуба 1906-1909 гг. и концепция театра Единой Воли // Типология литературных взаимодействий. Труды по русской и славянской филологии. Литературоведение. - Тарту, 1983. - С.109-121.

6. Різні концепції взаємодії мистецтв у літературі «срібного віку»; «великий діалог» культурних традицій.

Література:

Азизян И.А. Диалог искусств Серебряного века. - М., 2001. - С.6-136, 249-319.

Корецкая И. Литература в кругу искусств: (полилог в начале XX века). – М., 2001. - С.7-83.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль знань відбувається під час проведення семінарських занять і має на меті виконання конкретних завдань, перевірку рівня засвоєння студентами навчальної програми. Формами поточного контролю є опитування, дискусії щодо обговорюваних проблем та опрацьованої літератури, а також підготовка проєкту.

Підсумковий контроль з дисципліни передбачає захист індивідуального проєкту та залік.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПРОЄКТУ

Оберіть одну із запропонованих тем, додавши до реферату практичний аналіз будь-якого тексту з використанням описаних теоретичних підходів чи концепцій. Можна також обрати власну тему: системний аналіз художнього тексту з теоретичним обґрунтуванням дослідницького підходу та застосованих методик.

1. Ідея світу як «духовного вселенського організму» у працях В.Соловйова «Чтения о Богочеловечестве» і М.Лоського «Мир как органическое целое».
2. Віддзеркалення ідей російської софіології у циклі «Стихи о Прекрасной Даме» О.Блока.
3. Драматична трилогія Блока («Король на площади», «Балаганчик», «Незнакомка»): лейтмотивні структури, система образів, інтертекстуальність.
4. Поетика «символістського роману» в дослідженнях С.Ілльова та Л.Сілард.
5. Аналіз системи поетичних мотивів раннього символізму в монографії А.Ханзена-Льове.
6. Екфразис у поезії М.Кузміна.
7. Ліричний образ речі в поезії І.Анненського.
8. «Закон відповідностей» як поетологічна домінанта символізму.
9. «Закон тотожності» як поетологічна домінанта акмеїзму.
10. Карнавальні-гротескне начало в романі Ф. Сологуба «Мелкий бес».
11. Сильові засоби імпресіонізму в поезії К.Бальмонта.
12. Основні міфи російського символізму.
13. Лінійна (тематична або жанрова) структура ліричних циклів В.Брюсова.
14. Нелінійна (музична) структура циклів О.Блока.
15. Парадигматична структура ліричних циклів К.Бальмонта.
16. «Сучасна містерія» у творчості В'ячеслава Іванова та І.Анненського (альтернативні моделі).
17. «Повесть о Светомире царевиче» В'ячеслава Іванова як спроба органічного поєднання хронотопів історії та міфа, літературної та фольклорної традиції, героїки та гротеску, філософії та поетичної теургії.
18. Паліндромон, анаграма, числова та словесна символіка в поезії В.Хлебнікова.
19. Паронімічна атракція в ліриці М.Цветаєвої.
20. «Центонний принцип» і «меональний опис» у творах акмеїстів.
21. Особливості реалізму Івана Буніна.
22. Елементи реалізму й експресіонізму в символістській драмі Л.Андрєєва «Анатема».
23. Пушкінський міф в літературі «срібного віку».
24. «Формальне відродження вірша» на початку XX ст.: строфічна традиція та експеримент.
25. Автобіографічні міфи в літературі «срібного віку».
26. Ідея містерії: теоретичні розробки та практичні втілення.
27. Лірична драма Чехова і «медитативна» драма символістів: художні принципи.
28. «Симфонія» А.Белого як спроба органічного синтезу мистецтв.
29. Історизм поезії Ахматової.
30. «Лабіринтна людина» Ніцше у творах Л.Андрєєва.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Активна участь у семінарі	6	6	36
Виконання та презентація індивідуального проєкту	1	34	34
Залік		30	30
Разом:			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності студента за кожним із запланованих видів робіт відбувається відповідно до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів	Критерії оцінювання
Усна відповідь на семінарі	6	Студент демонструє належний рівень знань і розуміння теми, опрацював основну й додаткову літературу, виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення. Бере активну участь у дискусіях.
	5-3	Студент демонструє достатній рівень знань і розуміння теми, опрацював основну літературу, виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, і послідовного мислення, однак робить незначні фактологічні помилки, подекуди некоректно інтерпретує мовні факти та/або припускається мовностилістичних помилок. Бере участь у груповому обговоренні.
	2-1	Студент опрацював лише частину основної літератури; його відповідям притаманний здебільшого репродуктивний характер, відповідь містить фактологічні неточності, неправильну інтерпретацію мовних фактів, необґрунтовані судження. Мовлення рясніє стилістичними помилками. Виявляє пасивність у груповому обговоренні.
Індивідуальний проєкт (текст)	34	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє належний рівень теоретичної підготовки й розуміння теми, виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного аналізу, систематизації теоретичного матеріалу, мовностилістичну досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	33-20	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє достатній рівень теоретичної підготовки й розуміння теми, уміння правильно формулювати мету роботи. Виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті є певні неточності теоретичного змісту, мовностилістичні недоліки. Окремих частинам викладу бракує аналітичного

		характеру.
	19-1	Роботу виконано і подано вчасно. Автор демонструє достатній рівень теоретичної підготовки, однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить некоректну інтерпретацію тексту та/або необґрунтовані судження. Текст вирізняється значними мовностилістичними недоліками.
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності.
Презентація індивідуального проекту	5	5 = 1x5 (SIREL) – по 1 балу за дотримання кожної з 5-ти вимог: S (structure) – логіка викладу матеріалу I (information) – інформативність R (relevance) – відповідність темі, науковому жанру E (engagement) – залученість аудиторії L (language) – мовне оформлення

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70			D (задовільно)
60 – 65	E (достатньо)		
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до екзамену) складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) студент зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії студент може обрати повторне вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про Академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року)

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iaкости-osvitnoi-diialnosti-ta-iaкости-vyshchoi-osvity/71-normatyvni-dokumenty

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

I. Підручники та посібники.

1. История русской литературы: XX век: Серебряный век. - М., 1995.
2. Соколов А.Г. История русской литературы конца XIX - начала XX века. - М., 2000.
3. Соколов А.Г. Поэтические течения в русской литературе конца XIX - начала XX века. Литературные манифесты и художественная практика. - М., 1987.
4. Русская литература рубежа веков (1890-е - начало 1920-х годов). Кн.1. - М., 2000; Кн.2. - М., 2001.

II. Художня література до курсу.

1. Андреев Л.Н. Собр.соч.: В 6 т. - М., 1990-1006.
2. Анненский И.Ф. Стихотворения и трагедии. - Л.: Сов. Писатель, 1990. - 640 с.
3. Анненский И.Ф. Книги отражений. - М.: Наука, 1979. - 680 с.
4. Ахматова А.А. Десятые годы: в пяти кн. - М.: Изд. МПИ, 1989. - 288 с.
5. Ахматова А.А. После всего: в пяти кн. - М.: Изд. МПИ, 1989. - 288 с.
6. Ахматова А.А. Поэма без героя: в пяти кн. - М.: Изд. МПИ, 1989. - 384 с.
7. Ахматова А.А. Requiem: в пяти кн. - М.: Изд. МПИ, 1989. - 320 с.
8. Бальмонт К.Д. Избранное: Стихотворения, переводы, статьи. - М.: Худ. Лит., 1983. - 780 с.
9. Бальмонт К.Д. Где мой дом: стихотворения, художественная проза, статьи, очерки, письма. - М.: Республика, 1992. - 448 с.
10. Бальмонт К.Д. Стихотворения. - М.: Книга, 1983.- 559 с.
11. Белый Андрей. Сочинения: в 2-х томах. - М.: Худ. Лит. 1990 - 703 с.
12. Блок А.А. Собрание сочинений: в 6-и томах.- Л.: Худ. Лит., 1980 - 1983.
13. Брюсов В. Я. Собрание сочинений в 7-и т. - М: Худ. Лит., 1973-1975.
14. Бунин И.А. Собр.соч.: В 6 т. - М., 1987-1988.
15. Волошин М.А. «Средоточие всех путей...»: избранные стихотворения и поэмы. Проза. Критика. Дневники. - М.: Московский рабочий, 1989. - 605 с.
16. Волошин М.А. Стихотворения. - М.: Книга, 1989. - 543 с.
17. Гиппиус З.Н. Сочинения: Стихотворения. Проза. - Л.: Худ. Лит., 1991. - 672 с.
18. Гиппиус З.Н. Стихотворения. Живые лица. - М.: Худ. Лит., 1991 - 471 с. (серия - «Забывтая книга»).
19. Гиппиус З.Н. Чертова кукла: Проза. Стихотворения, статьи. - М.: Современник, 1991. - 587с.
20. Городецкий С.М. Избранные произведения : В 2 тт. - М.: Худ. лит., 1987.
21. Гумилев Н.С. Собрание сочинений: В 4 томах - М.: Терра, 1991.
22. Гумилев Н.С. Стихи. Письма о русской поэзии. - Художественная литература. 1989. - 446.
23. Гумилев Н.С. Драматические произведения. Переводы. Статьи. - Л.: Искусство, 1990. - 409 с. (Библиотека русской драматургии).
24. Сергей Есенин в стихах и жизни. Стихотворения, 1910-1925. - М.: Республика, 1995. - 415 с.
25. Сергей Есенин в стихах и жизни. Поэмы 1912-1925; Проза, 1915-1928 - М.: Республика, 1995. - 383 с.
26. Иванов В.И. Стихотворения и поэмы. - Л.: Сов. Писатель., 1978. - 559 с.
27. Иванов Вяч. И. Родное и вселенское. - М.: Республика. 1994. - 428 с.
28. Иванов Вяч. Собр.соч: В 4 т. - Brussels, 1971-1987.
29. Иванов Г.В. Стихотворения. Третий Рим: Роман. Петербургские зимы: мемуары. Китайские тени: литературные портреты. - М.: Книга, 1989. - 574 с.
30. Арьев А. "В Петербурге мы сойдемся снова..." - Л., 1989. - Л., 1989.
31. Каменский В.В. Сочинения: Танго с коровами. Степан Разин. Путь энтузиаста. - М.: Книга.,

1990. – 592 с.
32. Клычков С.А. Стихотворения. – М.: Сов.Россия.,1991. – 368 с.
 33. Клюев Н.А. Сочинения в 2 томах (Мюнхен): A Neimanis Buchvertrieb und Verlas., 1967.
 34. Кузмин М.А. Избранные произведения. – Л.: Худ. лит., 1990. – 573 с.
 35. Кузмин М.А. Стихотворения и поэмы. – М.: Молодая гвардия. – 1992. – 158с. (XX век. Поэт и время).
 36. Куприн А.И. Собр.соч.: В 9 т. - М., 1970-1973.
 37. Лившиц В.К. Полутораглазый стрелец: Стихотворения, переводы, воспоминания. – Л.: Сов. писатель., 1989. – 718 с.
 38. Мандельштам О.Э. Собрание сочинений в 4 томах. – М.: Терра., 1991.
 39. Маяковский В.В. Собрание сочинений: В 12 томах. – М.: Правда, 1978. – (Библиотека „Огонёк“).
 40. Мережковский Д.С. В тихом омуте. Статьи и исследования разных лет. – М., 1991.
 41. Мережковский Д.С. Собрание сочинений. В 4 томах. – М.: Правда, 1990. – 671 с.
 42. Нарбут В.И. Стихотворения. – М.: Современник, 1990. – 445 с. (Феникс).
 43. Пастернак Б.Л. Собрание сочинений: В 5 томах. – М.: Худ.лит., 1989-1992.
 44. Ремизов А.М. Узлы и закуты. – М., 1990.
 45. Ремизов А.М. Философская натура. Владимир Соловьёв - жених // Книга о Владимире Соловьёве. – М., 1991.
 46. Розанов В.В. Сочинения. - М., 1990.
 47. Северянин И. Ананасы в шампанском: Поэзия. – М.: Книга, 1991. – 143 с.
 48. Северянин И. Классические розы; Медальоны. – М.: Худ.лит., 1991. – 222 с.
 49. Соловьёв В.С. Стихотворения. Эстетика. Лит. критика. – М.: Книга, 1990. – 579 с.
 50. Соловьёв В.С. „Неподвижно лишь солнце любви...“: Стихотворения. Проза. Письма. Воспоминания современников. – М.: Московский рабочий, 1990. – 444 с.
 51. Сологуб Федор. Стихотворения. – Л.: Сов. писатель, 1975. – 679 с.
 52. Хлебников Велимир. Творения. – М.: Сов. писатель, 1986. – 734 с.
 53. Ходасевич В.Ф. Колеблемый треножник: Избранное. – М.: Сов. писатель, 1991. – 688 с.
 54. Цветаева М.И. Собрание стихотворений, поэм и драматических произведений: В трех томах. – М.: Прометей, 1990.
 55. Цветаева М.И. Стихотворения и поэмы. – М.: Сов. писатель, 1990. – 798 с.
 56. Чехов А.П. Собр.соч.: В 30 т. – М., 1977-1983.
 57. Чёрный Саша. Стихотворения. М.: Худ. лит., 1991. – 414с.
 58. Ежов М.С., Шамурин Е.И. Русская поэзия XX века: Антология русской лирики I четверти XX века. – М.: Амирус, 1991.

III. Загальні проблеми дослідження

1. Бавин С., Семибратова И. Судьбы поэтов серебряного века: библиографические очерки. – М.: Книжная палата, 1993. – 480с.
2. Беляева Н.В. Традиції символізму в російській ліриці постсимволізму. – К., 1998.
3. Борисова Л.М. На изломах традиции. Драматургия русского символизма и символистская теория жизнотворчества. – Симферополь, 2000.
4. Брагинская Н. Трагедия и ритуал у Вяч.Иванова // Архаический ритуал в фольклорных и раннелитературных памятниках – М., 1988. – С.294-329.
5. Бугров С. Драматургия русского символизма. – М., 1933.
6. Быкова М.В. Философия Ницше в прочтении русских писателей конца XIX – начала XX веков. – К., 2000.
7. Гайденко П.П. Прорыв к трансцендентному. Новая онтология XX века. – М., 1997.
8. Григорьев А.Л. Мифы в поэзии и прозе русских символистов // Литература и мифология. – М., 1975.
9. Ильев С.П. Русский символистский роман. – Киев, 1991. – 120 с.

10. Казин А.Л. Неоромантическая философия художественной культуры: К характеристике мировоззрения русских символистов // Вопросы философии. – №7. – 1980. – С.56-92.
11. Киселёва Л. Диалог древнерусского и символистского концептов слова в есенинских "Ключах Марии" // Память майбутнього: Зб.наук.праць. – Вип.1. – К., 2001. – С.66-82.
12. Киселёва Л. Поэма Николая Клюева "Мать-Суббота" // Studia Litteraria Polono-Slavica. – Т.3. – Warszawa, 1999. – С.49-65.
13. Кисельова Л.О., Пашко О.В. Интертекстуальне тло вірша Павла Тичини "І Бєлий, і Блок, і Есенін, і Ключєв..." // Магістеріум. – Вип.38: Літературознавчі студії. – К., 2010. – С.13-22.
14. Кихней Л.Г. Акмеизм: Миропонимание и поэтика. – 2-е изд. – М., 2005.
15. Корецкая И. Литература в кругу искусств: (полилог в начале XX века). – М., 2001.
16. Лавров А. Мифотворчество "аргонавтов" // Миф-фольклор-литература. – Л., 1978.
17. Лекманов О.А. Книга об акмеизме и другие работы. – М., 2000.
18. Ломтев С. Проза русских символистов. – М., 1994.
19. Магомедова Д. Автобиографический миф в творчестве А.Блока. – М., 1997.
20. Максимов Е. Русские поэты начала века: очерки. – М., 1986.
21. Марков В. Русский футуризм. – М., 2000.
22. Минц З.Г. Понятие текста и символистская эстетика // Материалы Всесоюзного симпозиума по вторичным моделирующим системам. 1 (5). – Тарту, 1974. – С.134-141.
23. Мусатов В.В. Пушкинская традиция в русской поэзии первой пол.ХХ. – М., 1998.
24. Никитина М.А. "Заветы реализма" в романах старших символистов ("Христос и Антихрист" Дм.Мережковского, "Мелкий бес" Ф.Сологуба) // Связь времён: Проблемы преемственности в русской литературе конца XIX – начала XX в. – М., 1992. – С.205-224.
25. Обатнина Е. "Обезьянья Великая и Вольная Палата": Игра и её парадигмы // Новое литературное обозрение. – 1996. – № 17.
26. Русский авангард в кругу европейской культуры. – М., 1994.
27. Саськова Т. Символистский "миф" о Достоевском // Традиции и новаторство русской прозы XIX века. – Горький, 1988. – С.66-72.
28. Сахаров В.И. Достоевский, символисты и Александр Блок // Достоевский: Материалы и исследования. – Л., 1985. – Вып.6. – С.168-173.
29. Связь времен. Проблемы преемственности в русской литературе конца XIX-начала XX в. – М.: Наследие, 1992. – 376 с.
30. Силард Л., Барта П. Дантов код русского символизма // Studia Slavica Hung. – 35/1-2. – 1989. – С.61-95.
31. Силард Л. Поэтика символистского романа конца XIX-начала XX в. (В.Брюсов, Ф.Сологуб, А.Белый)// Проблемы поэтики русского реализма XIX века. – Л., 1984. – С.265-287.
32. Сугай Л.А. Гоголь и символисты. – М., 1999.
33. Флоренский П. Симболариум (словарь символов) // Семиотика. Труды по знаковым системам. Т.5. – Тарту, 1971. – С.521-527.
34. Ханзен-Леве А. Русский символизм. Система поэтических мотивов. Ранний символизм. – СПб, 1999.
35. Цимборска-Лебода М. Театральные утопии русского символизма // Slavia. – 1984. – № 3-4.
36. Черников И.Н. "Симфония" как жанр в творчестве Андрея Белого // Художественное творчество и литературный процесс. – Томск, 1984. – Вып.6. – С.39-47.
37. Чеховиана. Чехов и "серебряный век". – М., 1996.
38. Шелогурова Г. Об интерпретации мифа в литературе русского символизма // Из истории русского реализма конца XIX - начала XX века. – М., 1986. – С.122-135.

39. Шмид В. Орнаментальный текст и мифологическое мышление // Русская литература. – 1992. – № 2.

IV. Персоналії

1. Пономарева Г.М. Анненский и Уайльд (Английская эстетическая критика и "Книги отражений" Анненского) // Ученые записки Тартуского ун-та. – 1985. – Вып.645.
2. Федоров А. Иннокентий Анненский. Личность и творчество. – Л.: Худ. Лит., 1984. – 255 с.
3. Найман А.Г. Рассказы об Анне Ахматовой. Из книги «Конец первой половины XX века». – М.: Худ. Лит., 1989. – 300 с.
4. Хейт А. Анна Ахматова. Поэтическое странствие. – М.: Радуга, 1991.–384 с.
5. Белый Андрей. Проблемы творчества: статьи, воспоминания, публикации. – М: Сов. Писатель, 1988. – 832 с.
6. Долгополов Л.К. Андрей Белый и его роман «Петербург»: Монография. – Л.: Сов. Писатель, 1988. – 416 с.
7. Громов П.П. Блок, его предшественники и современники. – Л.: Сов. Писатель, 1986. – 598 с.
8. Соловьев Б. Поэт и его подвиг: Творческий путь Александра Блока. – 4-е издание – М.: Сов. Писатель, 1980. – 784 с.
9. Соловьев Б. «Я лучшей доли не искал...» Судьба Александра Блока в письмах, дневниках, воспоминаниях. – М.: Правда, 1988. – 557 с.
10. Александр Блок. Новые материалы и исследования в 4 кн. – М.: Наука 1980-1988 (Лит. наследство, т. 92).
11. Максимов Д. Е. Брюсов: поэзия и позиция // Максимов Д.Е. Русские поэты начала века: очерки. – М., 1986. – С. 8-198.
12. Воспоминания о Максимилиане Волошине. – М.: Сов. Писатель, 1990. – 718 с.
13. Жизнь Николая Гумилева / Воспоминания современников. – Л.: Изд-во Международного фонда истории науки, 1991. – 333 с.
14. Николай Гумилев в воспоминаниях современников. – Л.: Вся Москва, 1990. – 316 с.
15. Давидсон А. Муза странствий Николая Гумилева. – М.: Наука. Издат. Фирма «Восточная литература», 1992. – 319 с.
16. Раскина Е.Ю. Поэтическая география Н.С.Гумилёва. – М., 2006.
17. Захаров А.Н. С.А. Есенин в воспоминаниях современников: В 2 т. – М.: Худ. лит., 1986. – (Серия литературных мемуаров).
18. Русское зарубежье о Есенине. В 2 т. – М.: Инкон, 1993.
19. Базанов В. Сергей Есенин и крестьянская Россия. – Л.: Сов. Писатель, 1989. – 303 с.
20. Иванова Л. Воспоминания. Книга об отце. – М.: Рик «Культура», 1992. – 431 с.
21. Одоевцева И. На берегах Сены. – М., 1989 – С.165-193.
22. Базанов В.Г. С родного берега. О поэзии Н.Клюева. – Л.: Наука., 1990. – 243 с.
23. Жизнь и творчество О.Э.Мандельштама: Воспоминания. Материалы к библиографии. „Новые стихи“. – Воронеж: Изд-во ВГУ, 1990. – 542 с.
24. Слово и судьба. Осип Мандельштам: Исследования и материалы. – М.: Наука, 1990. – 512с.
25. Струве Н. Осип Мандельштам. – Томск: Водолей. – 1992. – 268 с.
26. Черашняя Д.И. Поэтика Осипа Мандельштама. – Ижевск, 2004.- 449 с.
27. Карабчиевский Ю. Воскресенье Маяковского. – М.: Сов. писатель, 1990. – 224 с.
28. Михайлов А. Мир Маяковского. – М.: Современник, 1990. – 464 с.
29. Харджиев Н., Тренин В.П. Поэтическая культура Маяковского. – М.: Искусство, 1970. – 328 с.
30. Альфонсов В. Поэзия Бориса Пастернака. – Л.: Сов. писатель, 1990. – 368с.
31. Лосев А.Ф. Вл.Соловьев. М.: Прогресс,1990. – 719 с.
32. Григорьев В. Грамматика идиостиля: В.Хлебников. – М.: Наука, 1988. – 223 с.
33. Дуганов Р. Велимир Хлебников: Природа творчества. – М.: Сов. писатель, 1990. – 352 с.
34. Зубова Л.В. Поэзия Марины Цветаевой. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1989. – 262 с.
35. Козлова Л. Одинокий дух: Марина Цветаева: Душа и её путь. – М.: Прометей,1992. – 120 с.

